

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAZ OKULU HAKKINDAKİ TUTUM VE GÖRÜŞLERİ

Ercan KAYA (*)
Meryem KONU (**)

Öz

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin yaz okulu hakkındaki tutum ve görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın evrenini 2013–2014 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi öğrencileri; örneklemini ise OFMAE bölümü Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik Eğitimi ABD 'da öğrenim gören ve yaz okuluna katılan toplam 314 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma, öğrencilerin normal dönem ile yaz dönemi arasındaki uygulamalara bakışı, öğrencilerin yaz okuluna kalma nedenleri ve öğrenci gözüyle öğretim elemanlarının yaz okulundaki performanslarını nasıl değerlendirdiklerini tespit amacıyla yapılmıştır. Ulaşılmak istenen bilgiler nicel olarak anket ve nitel olarak açık uçlu sorular ile yazılı mülakat şeklinde yapılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin çoğunluğu yaz okulu uygulamasını olumlu karşılarken, yaklaşık yarısı ise yaz okulunun adaletli bir sistem olmadığını düşünmektedir. Öğrenciler yaz okuluna kalma sebebi olarak genellikle “erken mezun olmak” ve “kötü geçen bir dönemi düzeltmek” olarak ifade etmişlerdir. Öğrenciler genel olarak yaz dönemini normal bir dönem olarak görmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Yaz Okulu, Öğrenci Başarısı, Üniversite Öğrencileri.

Attitudes and Opinions on the Summer School of University Students

Abstract

The purpose of this study is to determine the attitudes and opinions of the university students about the summer school. The population of the research is composed of provided by students from Atatürk University Kazım Karabekir Faculty of Education in the 2013-2014 academic years and the sample of the study consisted of total 314 students participating summer school in department of Biology, Physics, Chemistry and Mathematics Education. This study was conducted to determine the students' view to the application between normal period and summer period, the reason of participating of students to summer school, and how they evaluate performance of lecturer in summer school. Informations were collected with questionnaire as quantitative and interviews that

*) Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, OFMAE Bölümü, Biyoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı (e-posta: ercan25kaya@atauni.edu.tr).

**) Doktora öğrencisi., Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, OFMAE ABD, Biyoloji Eğitimi Bilim Dalı (e-posta: meryem_6647@hotmail.com).

written with open-ended questions as qualitative. The analysis of the data was calculated (%) values. According to the findings it has been understood that, as the majority of the students think positive about application of the summer school and almost half of the students consider that the summer school is unfair. Students often stated that as a reason to participate in the summer school "to graduate early," and "to fix a period of bad". Generally the students see as a normal period the summer school.

Keywords: Summer School, Achieve of Students, Students of University.

Giriş

Ülkemizde günümüz sorunlardan biri, bilgi edinme ve bilinçlenmede karşılaşılan eksikliklerden kaynaklanmaktadır. Bilinçlenmemiş ve eğitilmemiş bir toplum yaşadığı dünyayı kendinden sonraki insanların kullanacağını düşünemez (Yüksel, 2009). İnsanların düşünceleri, davranışları ve yaşamlarının iyileştirilmesinde ve geliştirilmesinde eğitim rehber olmaktadır (Acar, 2011).

Hızlı gelişmelerin yaşandığı günümüzde, değişim sürecine uyum sağlayabilecek nitelikli bireyler yetiştirme görevi eğitim sistemine verildiğinden öğretmenlik mesleği büyük önem taşımaktadır (Erarslan ve Çakıcı, 2011). Meslek olarak öğretmenlik bu sistemin temel ve göz ardı edilemez ögesidir ve toplumu tüm yönleriyle etkileme gücüne sahip mesleklerin başında gelmektedir (Can, 2010). Bu nedenle eğitilmiş bir toplumun yetiştirilmesi ve bunun sürekliliğinin sağlanması, ülkelerin nitelikli öğretmenlere sahip olması ile mümkün olabilir (Bruinsma ve Jansen, 2010; Krecic ve Gremek, 2005; Kyriacou ve Benmansour, 1999; Kyriacou, Hultgren ve Stephens, 1999; Richardson ve Watt, 2006; Sinclair, 2008; Sinclair, Dowson ve McInerney, 2006; Yakub, 1990; Wang ve Fwu, 2001).

Bir öğretim programı ne kadar mükemmel olursa olsun öğretmenlerin anlayabildiği kadarıyla değer kazanır. Bu nedenle programlar, hem uygulama sırasında hem de sonucunda sürekli olarak özellikle programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşü alınarak değerlendirilmelidir. Değerlendirme sonucuna göre gözlenen eksiklikler giderilmeli, böylece programın sürekli gelişimi ve değişimi sağlanmalıdır (Erden, 1998). Okulun amacı etkili öğretme ve öğrenmeyi sağlayarak toplumun ihtiyaçlarına uygun insan kaynaklarını yetiştirmektir. Bunun için öncelikle uygun ortamı hazırlamak ve hazırlanmış uygun bir eğitim programını uygulamaya koymak gerekmektedir. Bu programlardan biri de yaz okulu programıdır. Yaz okulu; başarılı öğrencilerin daha kısa sürede mezun olmaları, başarısız öğrencilerin ise zaman kaybetmeden başarısızlıklarını telafi edebilmeleri için yaz aylarında yapılan öğretim programına denilmektedir. Yaz okulu aynı zamanda eğitim öğretim yılının normal iki döneminin dışında kalan ve yaz tatili sırasında üniversitenin atıl olan kapasitesini değerlendirerek verimliliği sağlama amaçlı yapılan bir programdır (Hoşgörür ve Bilasa, 2008). Üniversitelerde örgün öğretim 14'er haftalık iki ayrı dönem olarak uygulanmaktadır. Yaz dönemi ise ya boş geçirilen ya da ekstrasından çalışılan bir dönem olarak görülmektedir. 14 haftalık programın 7 haftaya yoğunlaştırılması ile deney,

araştırma ve projelerin göz ardı edilmesi öğretimin niteliğini düşürmektedir. Öğretimin yoğunlaştırılması ile öğrenmeden çok dersi geçme yaz okullarında ön plana çıkmaktadır. Öğrenciler arasında oluşan genel yargı, başarısız dersleri “yaz döneminde parasını ver geç” şeklindedir. Böylece üniversitelerde bilginin alınıp satılabileceği mantığı içselleştirilmektedir. Bu eleştirilere rağmen yaz dönemi uygulaması üniversitelerde giderek yaygınlaşmaktadır (Taşdemir, 2012). Yaz okulu uygulamaları hakkında Türkiye’de çok fazla araştırma bulunmamaktadır. Bazı yabancı araştırmalar ise, yaz okulu uygulamalarında öğrencilerin normal döneme oranla eşit ya da daha iyi olduğunu göstermektedir. Spurling (2001), İngilizce, Matematik ve yabancı dil derslerini hem yoğunlaştırılmış hem de geleneksel yollarla alan öğrencilerin ders geçme yüzdelerini araştırmış ve yoğunlaştırılmış ders alanların geleneksel ders alanlara göre anlamlı derecede başarılı olduklarını bulmuştur. Öğrenciler, öğrenme ve başarıyı test etme sürecinde daha az zaman geçtiği için yoğunlaştırılmış dönemlerde bilginin hatırlanması bakımından, daha iyi performans göstermektedirler. Bununla birlikte öğrenciler yoğunlaştırılmış dönemde öğrenilmiş bilgileri muhafaza edebilir ve normal dönemde öğrenilen bu konuları gelecekte kullanabilirler (Adrian ve Gustafson, 2006, 27).

Genelde araştırma bulguları yaz dönemi ya da yoğunlaştırılmış öğretim uygulamaları lehine olmasına karşın, Bohlin ve Hunt (1995) araştırmalarında geleneksel ders formatlarının yoğunlaştırılmış derslere karşı üstünlüğünü destekleyen veriler elde etmişlerdir. Petrowsky (1996, 27), 15 haftalık döneme karşı 2 haftalık yoğunlaştırılmış yaz dönemindeki öğrenci performanslarını karşılaştırmıştır. Yoğunlaştırılmış dönemdeki öğrenci başarılarının geleneksel dönemdekine göre daha yüksek düzeyde hatırlandığını tespit etmiştir. Yoğunlaştırma ya da klasik dönem uygulaması lehine olan bulgulara karşın, iki uygulama arasında belirgin bir farkın tam olarak ifade edilmediği araştırmalarda mevcuttur (Scott ve Conrad 1992; Daniel 2000). Seamon (2000)’ın araştırmalarında ise kısa ve uzun dönemdeki öğrenci başarıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Caskey (1994), normal ve yoğunlaştırılmış dönemlerdeki cebire giriş dersi alan öğrencileri karşılaştırmış ve tüm sınıf ortalamasında ve sınıf içinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Çalışmamızda ise; üniversite öğrencilerinin yaz okulunu nasıl gördükleri, değişik açılardan yaz okuluna nasıl baktıkları araştırılmakta, yaz okulu hakkındaki görüş ve düşüncelerinin neler olduğu sorusuna cevap bulmaya çalışılmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin yaz okulu hakkındaki tutum ve görüşlerini belirlemek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, “çok sayıda bireyden oluşan bir evrende, evrenle ilgili genel bir ifadeye varmak için evrenin tamamı ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir”. Tarama modeli şu anda ya da geçmişte olan bir durumu betimleme faaliyetleridir (Karasar, 2008).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi OF-MAE bölümü öğrencileri; örneklemini ise 2012-2013 eğitim-öğretim yılı bahar yarısında Biyoloji Eğitimi ABD'ından (n=114), Fizik Eğitimi ABD'ından (n=60), Matematik Eğitimi ABD'ından (n=83) ve Kimya Eğitimi ABD'ından (n=57), olmak üzere toplam 314 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Analizi

Araştırmada veri toplamak için anket ve yazılı mülakat yöntemleri kullanılmıştır. Taşdemir (2012) tarafından oluşturulan anketten de faydalanılmıştır. Anket üçlü derecelendirme (Likert) tipinde hazırlanmış olup 22 sorudan oluşturulmuştur. Anketin geçerliğini yükseltmek için çalışmanın yapıldığı anabilim dallarında alan uzmanı birçok öğretim üyesine inceletilmiş ve birçok öğrenciye anketin anlaşılabilirliği ile ilgili fikirleri sorularak görüşleri alınmış ve gerekli değişiklikler yapılmıştır. Öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevapların nedenlerini daha iyi ortaya koyabilmek ve ölçülmesi düşünülen özelliklerin kapsam geçerliğini yükseltmek için daha önce ankete katılan öğrencilerden 20 kişi ile yazılı mülakat yapılarak veriler kayıt altına alınmıştır. Elde edilen sonuçlara göre tablolar oluşturulup gerekli açıklama ve yorumlamalar yapılmıştır. Anket verilerinin analizinde yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Anketin uygulanması sonucu elde edilen verilerden anketin iç tutarlık katsayısı (Cronbach alfa) 0.71 olarak bulunmuştur. Ölçme aracının güvenilirliği SPSS (16.0) paket programı kullanılarak hesaplanmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Yaz okulu eğitim öğretim sürecine katılan öğrencilere ait demografik bulgulara bakıldığında; öğrencilerin %35'i erkek, %65'i ise kız öğrencilerden oluşmaktadır. Anabilim Dalı düzeyinde bakacak olursak; %19,1'i Fizik, %18,2'si Kimya, %36,3'ü biyoloji ve %26,4'ü ise Matematik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gördükleri anlaşılmaktadır. Örneklemi oluşturan öğrencilerin %19,7'si 2. Sınıf, %38,2'si 3. Sınıf, %21,0'i 4. Sınıf ve %21,0'i ise 5. Sınıf öğrencisidir. 1. sınıf öğrencileri yaz okulunu henüz alamadıkları için ankete ve yazılı mülakata dâhil edilmemişlerdir.

Tablo 1.'de öğrencilerin verilen ifadelere katılım oranlarına bakıldığında; büyük bir çoğunluğu (%73.2) yaz okulunun olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Yapılan yazılı mülakatta ise yaz okulunun devam etmesini isteyen öğrencilerin oranı %75 olup, bunun nedeni olarak "yaz okulunun üstten ders almayı sağladığı, dönem uzatacak öğrencilerin dönem eksikliklerini kapatmaları açısından yardımcı olduğu, dönem içerisinde hocaların daha fazla zorladığı, öğrencinin kalmış olduğu dersleri geçmeyi sağladığı, öğrencilere ikinci bir şans verdiği, sağlık problemleri gibi bazı sebeplerden dolayı ders alamama durumunda yaz okulunun telafiyi sağladığı" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu konuda yapılan diğer bir araştırmada Taşdemir (2012) de öğrencilerin %47,6'sı yaz dönemi uygulamasının normal öğretim dönemindeki kadar katkısı olduğunu düşü-

nürken, %34,2'si normal öğretim dönemindeki kadar katkısı olmadığını %18,2'si de normal dönemden daha az katkı sağladığı görüşündedirler.

Tablo 1. Yaz Okulunun Öğrenciler Açısından Olumluluğuna İlişkin Bulgular

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
	%	%	%
1. Bence, yaz okulu olmalıdır	73.2	7.6	19.1
3. Bence, yaz okulunda verilen derslerin içeriği daha basit tutuluyor	44.3	18.2	37.6
4. Yaz okulunda derslerden daha kolay geçildiğine inanıyorum	52.6	18.8	28.6
6. Yaz okulunda daha istekli ders çalışıyorum	28.3	31.8	39.8
10. Yaz okulundaki sınavlarda daha kolay soru sorulduğunu düşünüyorum	41.4	18.2	40.4
11. Yaz okulunda arkadaşlarımdan daha yüksek notlar aldıklarını düşünüyorum	55.1	16.2	28.6
12. Yaz okulunun akademik başarıya olumlu katkısının olduğunu düşünüyorum	49.1	24.8	26.1
13. Yaz okulunun ders yükü açısından normal döneme katkısı olduğunu düşünüyorum	63.4	15.6	21.0
14. Not düşürmek veya dersten kalma kaygısıyla yaz okuluna kalmıyorum	22.3	20.1	57.6
15. Yaz okulunda kendi performansımı daha yüksek buluyorum	35.3	39.2	25.5
16. Yaz okulunda öğrenilen bilgiler normal döneme göre daha kalıcıdır	23.3	38.2	38.6
19. Bence, yaz okulu ücretlerinin artırılması öğrenciyi daha çok çalışmaya teşvik eder	18.2	14.6	67.2

Ankete katılanların yaklaşık beşte biri, mülakata katılan katılımcıların ise dörtte biri yaz okulunun olmaması gerektiğini belirtmiş ve şu gerekçelerle savunmuşlardır: “Yaz okuluna güvenerek dönem içerisinde öğrencilerin ders çalışmaması, verilen eğitimin kaliteli olmaması, yaz okulunun masraflı olması, bu dönemde verilen derslerin yeterli olmaması, dönem içerisinde olduğu gibi çalışma sisteminin bulunmaması”.

Katılımcıların bazılarının yaz okulunda verilen derslerin içeriğinin daha basit tutulduğunu (%44.3) ifade ettikleri; belli bir kısmının ise bu görüşe katılmadıkları (%37.6) ifadelerinden anlaşılmaktadır. Yapılan yazılı mülakatta katılımcıların hemen hemen tamamının belirttikleri ifadeler; “*yaz okulunda verilen eğitim normal dönemlerden daha kalitesiz, eksik ve baştan savma, konular daha hafif tutulmakta, ders içeriği özetin özeti şeklinde verilmekte, yüzeysel, ders içeriğinin dersi veren hocaya da bağlı olduğu, konular hızlı şekilde anlatıldığından aşırı bilgi yüklemesi olduğu ve öğretici olmadığı*” şeklindedir.

Kısacası, öğrencilerin yapılan mülakatta verdikleri cevaplara bakıldığında yaz döneminde verilen eğitimin verimsiz ve eksik olduğu anlaşılmaktadır. Hoşgörür ve Bilasa (2008) tarafından yapılan çalışmada; yaz dönemindeki derslerin verimi hakkında öğretim elemanlarının yarısına yakını (%40’ı), öğrencilerin dörtte ikisine yakını (%34,5’i) yaz okulunda derslerin yoğun işlenmesinin derslerin verimini olumsuz etkilediğine katılmadığı şeklindedir.

Katılımcıların yaklaşık yarısının yaz okulundaki derslerden daha kolay geçildiğine inandıkları (%52.6) ifadelerinden anlaşılmaktadır. Yaklaşık üçte biri (%28.6) ise böyle olduğuna inanmamaktadır. Katılımcıların diğer anket ifadelerine verdikleri cevaplardan; yaz okulunda daha istekli ders çalışmadığı (%39.8), sınavlarda daha kolay soru sorulduğu (%41.4) ve arkadaşlarının daha yüksek notlar aldıkları (%55.1), yaz okulunun akademik başarıya olumlu katkısının olduğu (%49.1), ders yükü açısından normal döneme de katkısı olduğu (%63.4), not düşürmek veya dersten kalma kaygısıyla yaz okuluna kaldıkları (%57.6), yaz okulundaki performanslarını daha yüksek bulmada kararsız kaldıkları (%39.2), öğrenilen bilgilerin normal döneme göre daha kalıcı olmadığı (%38.6) ve yaz okulu ücretlerinin artırılmasının öğrenciyi daha çok çalışmaya teşvik etmediği (%67.2) anlaşılmaktadır.

Mülakata katılan öğrencilerin ise %85’i yaz okulundaki derslerden daha kolay geçildiğini, %15’inin ise kolay geçilemediğini belirtmişlerdir. Yaz okulunda derslerin daha kolay geçildiğine inanan öğrenciler mülakatta bu duruma şu şekilde cevap vermişlerdir: “*Bazı hocalar sınav sorularını vermekte, hocalar daha fazla yardımcı olmakta, az konu işlenmekte, sınavlar geçmeye yönelik yapılmakta, bazı hocalar işin içinde para olmasından ötürü dersten geçirmekte, hocalar da bıkkın olduğu için dersleri yüzeysel ve basite indirmektedir*”. Öğrencilerin bahsettikleri olumsuzlukların ortadan kaldırılması veya azaltılması amacıyla dersleri daha ciddi bir şekilde işlemeleri, yaz dönemi uygulamalarının diğer dönemlerden farklı olmayacak şekilde (devam, sınavlar, ders içeriği vs.) davranılmasının idarece sağlanması gereklidir.

Böyle olduğuna inanmayanlar ise “*yaz okulundaki bazı hocaların daha da zorladığını, kalınan derslerin bile olduğunu, dersin farklı hocalardan alındığında verimli olmadığını ve kolay geçme durumuna rastlanmadığını*” ifade etmişlerdir.

Öğrenciler yapılan ankette yaz okulunda isteksiz ders çalışıldığını ve bilgilerin kalıcı olmadığını ifade etmelerinin nedeni, yaz tatili döneminde öğrenciler tatil yapması gereken ders çalışmak zorunda olmaları, derse motive olamamaları şeklinde düşünülebilir.

Tablo 2. Yaz Okulunun Öğrenciler Açısından Olumsuzluğuna İlişkin Bulgular

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
	%	%	%
2. Bence, yaz okulunda kredi kısıtlaması olmamalıdır	73.9	9.6	16.6
9.Yaz okulunda geçme notlarının adaletli olduğunu düşünmüyorum	44.2	23.9	31.9
7. Yaz okulunun normal dönemdeki eğitimin kalitesini düşürdüğüne inanıyorum	33.7	24.2	42.1
17.Yaz okulunun akademik açıdan diğer dönemlerden farklı olduğuna inanmıyorum	37.9	32.2	29.9
18.Yaz Okulu ücretinin öğrenci tarafından ödenmesini etik bulmuyorum	67.2	14.0	18.8
20.Bence, yaz okulu öğrenciler üzerinde stres ve yorgunluk oluşturuyor	48.4	20.7	30.9
21.Bence yaz okuluna gerek yoktur ve kaldırılmalıdır	23.2	12.7	64.0

Tablo 2’de öğrenciler, yaz okulunda kredi kısıtlaması olmaması gerektiğini (%73.9), geçme notlarının adaletli olmadığını (%44.2), normal dönemdeki eğitimin kalitesini düşürmediğini (42.1), yaklaşık üçte biri ise (%33.7) kaliteyi düşürdüğünü ifade etmişlerdir. Ayrıca katılımcılar, yaz okulunun akademik açıdan diğer dönemlerden farklı olduğuna inanmadıklarını (%37.9), yaz okulu ücretinin öğrenci tarafından ödenmesini etik bulmadıklarını (%67.2), öğrenciler üzerinde stres ve yorgunluk oluşturduğunu (%48.4) da ifade ettikleri ankete verdikleri cevaplardan anlaşılmaktadır.

Yapılan mülakatta ise katılımcıların %70’i kalitenin düştüğünü şu ifadelerle ortaya koymuşlardır: “Hocaya bağlı olarak değişmekte, yazın daha az çalışıp geçebilirsin şeklinde düşünülmemekte, parasal açıdan düşünüen hocalar derslerdeki kaliteyi de düşürmekte, dönem içerisinde dersler daha anlaşılır anlatılırken yazın üstün körü anlatılmakta, hocanın dersi açma amacı dersi öğretmek olmadığından eğitim kalitesini düşürmektedir”. Mülakata katılarak yaz okulunda kalitenin düşmediğine inanan öğrenciler (%30) ise durumu şu şekilde ifade etmişlerdir: “Hocaya bağlı olarak değişir, dersler hakkında işlenirse eğitim kalitesi düşmez, gereksiz konulardan uzaklaşıldığı için daha kaliteli olmaktadır”.

Yaz okuluna gerek olduğunu ve kaldırılmaması gerektiğini ifade eden öğrenciler azımsanmayacak (%64.0) orandadır. Mülakata katılan öğrencilerde ise bu oran %75'e çıkmaktadır. Mülakata katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bu duruma “öğrencilere yardımcı olduğundan, üstten ders alıp derslerin erken bitirmek istendiğinden, dönem ya da yıl kaybının olmaması için, derslerde sorun yaşayan öğrenciler için faydalı olduğundan devam etmeli” şeklindeki ifadelerle destek vermişlerdir. Ankete katılan öğrencilerin %23.2'si, mülakata katılanların ise %30'u yaz okuluna gerek olmadığını ve kaldırılması gerektiğini savunmuşlardır. Öğrenciler bu durumu mülakatta şu şekilde ifade etmişlerdir: “Yaz döneminde ders çalışmak yerine dinlenmemiz gerektiğinden, yaz okulunda yatarak geçildiğinden, öğrencilerin eğitim seviyesini düşürdüğünden, haksızlık yapıldığından gerek yoktur” şeklindedir.

Tablo 3. Katılımcıların Öğretim Elemanları ile ilgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
	%	%	%
5.Yaz okuluna kalmamda öğretim elemanının olumsuz etkisi olduğuna inanıyorum	39.8	31.5	28.6
8. Bence, öğretim elemanları yaz okulunda dersleri daha isteksiz anlatıyor	30.6	38.9	30.5
22. Aynı öğretim elemanının yaz döneminde de aynı derse girmesini doğru bulmuyorum	58.6	22.0	19.4

Görüldüğü gibi öğrenciler yaz okulu hakkında olumsuz düşüncelere sahip olmalarına rağmen gerek mülakatta gerekse ankette öğrencilerin büyük kısmı yaz okuluna gerek olduğu ve kaldırılmaması gerektiği görüşündedirler. Taşdemir'in yaptığı çalışma bulgularında ise öğrenciler yaz dönemi öğretim uygulamasına karşılık, dönem sonlarında bütünleme sınavı (%48,9) ve normal öğretim dönemlerinde alttan ve üstten ders alma kredi ve şartlarının daha uygun hale getirilmesini (%35,8) alternatif olarak görmektedirler. Bu bulgular öğrencilerin dersleri aslında yaz dönemi uygulamasına zorunlu kalmaksızın, bir şekilde normal öğretim dönemleri içerisinde almak istediğini göstermesi bakımından anlamlı olduğu şeklinde ifade etmiştir (Taşdemir 2010).

Tablo 3.'te öğrenciler, yaz okuluna kalmada öğretim elemanının olumsuz etkisi olduğunu (%39,8), öğretim elemanlarının yaz okulunda dersleri daha isteksiz anlattıklarını

(%30.6), normal öğretim döneminde ders aldıkları öğretim elemanının yaz döneminde de aynı derse girmesini doğru bulmadıklarını (%58.6) ifade etmişlerdir. Mülakatta ise öğrencilerin hemen hemen tamamına yakını bu durumu; “*Amacın sadece para kazanmak olmaması gerektiği, hocaların daha adaletli olması gerektiği, hocaların genellikle normal dönemlerde yaz okulundan ücret alabilmek için dersten bıraktığı, para sebebiyle ders açan hocaların yaz okulu açtırmanın yasaklanması gerektiği, yaz okulundaki hocayla dönem içerisindeki hocaların aynı olmaması gerektiği*” şeklinde ifade etmişlerdir.

Yukarıdaki ifadeler gerçekten de akademik camia adına son derece üzüntü vericidir. Çok nadirde olsa bazı öğretim elemanlarının bu algıyı oluşturmalarından dolayı öğrencilerin de bu algıda olduğu düşünülebilir. Taşdemir’in (2010) yaptığı çalışmada öğrencilerin, öğretim elemanlarının yaz döneminde ders alma nedenleri olarak (%54,3), “kısmen maddi, kısmen mesleki bir anlayışla” yaklaştıklarını düşündüklerini tespit etmiştir. Buna karşılık, yaz döneminde görev alan öğretim elemanları ise bu görevi, tamamen maddi bir yaklaşımla (%79,2) ya da yönetsel bir zorlama (%79,2) ve ödüllendirme (%95,8) sonucu almadıklarını ifade etmeleri manidardır (Taşdemir 2010). Bu durumu öğretim elemanlarının sosyal beğeni düzeylerinin yüksek olmasından kaynaklandığını düşünebiliriz.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin yaz okulu hakkındaki tutum ve görüşlerini ortaya koyması bakımından önemlidir. Çalışmanın bulguları öğrencilerin genel olarak kredi kısıtlamasını uygun bulmadığını, yaz okulunda daha kolay geçildiğini, yaz okuluna kalınmasında öğretim elemanlarının olumsuz etkisinin olduğunu, normal öğretim döneminde derse giren öğretim elemanının yaz döneminde de aynı derse girmesini doğru bulmadıklarını, yaz okulunda konu içeriklerinin daha basit tutulduğunu, yaz okulunda normal döneme oranla daha isteksiz ders çalıştıklarını ve normal döneme oranla arkadaşlarının daha yüksek notlar aldıklarını ifade etmelerine rağmen yaz okulunun olması gerektiği görüşüne de sahip olduklarını ortaya koymuştur. Taşdemir tarafından yapılan çalışmada ise yaz okulu uygulamalarının üniversiteleri ticarileştirdiği, derslerin para karşılığında alınabildiği, üniversitelerde akademik kadro yetersizliğinden dolayı yıl içerisinde yoğun ders yükü olan öğretim üyeleri yaz döneminde de para karşılığı ders vermeye teşvik edildiği şeklinde iddialar tespit edilmiştir (Taşdemir 2010).

Dewall ve Bartle (1996)’ın yaptığı çalışmada öğrencilerin kendi performanslarında değişiklik olmadığını ancak yaptığımız araştırma bulgularında ise öğrencilerin kendi performanslarını yüksek bulduğu anlaşılmaktadır. Yaz okulunda öğretim elemanları olumsuz algıların azaltılması amacıyla daha demokratik tutumlar gerçekleştirmeli, yaz döneminin normal dönemden hiçbir farkının olmadığı öğrencilere açık bir şekilde belirtilmeli ve yaz dönemi amacına uygun şekilde gerçekleştirilmelidir.

Bir öğretim programı ne kadar mükemmel olursa olsun öğretmenlerin anlaya bildiği kadarıyla değer kazanır. Hem uygulama sırasında hem de sonucunda sürekli olarak özel-

likle programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşü alınarak değerlendirilmelidir. Değerlendirme sonucuna göre gözlenen eksiklikler giderilmeli, böylece programın sürekli gelişimi ve değişimi sağlanmalıdır (Erden,1998).

Araştırma bulgularına dayalı olarak şu öneriler de getirilebilir;

1. Yaz okulunda alınan dersin farklı bir öğretim elemanı tarafından verilmesi konusu değerlendirilmelidir.
2. Yaz okulunun bütçesini sağlamak için öğrenci dışında alternatif bir kaynak oluşturulmalıdır.
3. Yaz okulunda kredi kısıtlaması uygulamasına daha esnek bir yaklaşım sergilenmelidir.
4. Yaz dönemi uygulaması araştırma bulguları doğrultusunda gözden geçirilmelidir.

Bu araştırmada konunun özelliğinden dolayı bazı sınırlılıklar mevcuttur. Her şeyden önce daha katılımlı veri toplama çeşitliliğine gidilebilir. Gelecekte yapılacak daha geniş kapsamlı, daha uzun süreli, daha fazla veri toplama aracının kullanılacağı araştırmalar alana büyük katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- Acar, A. (2011). *Biyoloji öğretmenlerinin evrim teorisi ile ilgili görüşleri*. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Adrian, M. A., Gustafson, L. (2006). Impact of course length on student learning. *Journal of Economics and Finance Education*, 5(1), 26.
- Bohlin, R. M., Hunt, N. P. (1995). Course structure effects on students' computer anxiety, confidence and attitudes. *Journal of Educational Computing Research*, 13 (3), 263-270.
- Bruinsma, M., Jansen, E.P.W.A. (2010). Is the Motivation to Become a Teacher Related to Pre-Service Teachers' Intentions to Remain in the Profession? *European Journal of Teacher Education*, 33(2), 185-200.
- Can, Ş. (2010). Tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları.
- Caskey, S. R. (1994). Learning outcomes in intensive courses. *Journal of Continuing Higher Education*, 42, 23-27.
- Daniel, E.L. (2000). A review of time-shortened courses across disciplines. *College Student Journal*, 34, 298-308.
- Dewall, M. & Bartle, P. (1996). Student perceptions of a summer school reading program. *Paper Presented at the Annual Meeting of the Eastern Educational Research Association*, (19th), Cambridge, MA, p.21,24.

- Erarslan, L., Çakıcı, D. (2011). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 427-438.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme*. (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık
- Hoşgörür, V., Bilasa, P. (2008).Yaz okulunda eğitim öğretim verimliliği. (Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Örneği), *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, s.91-105.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Nobel Yayınları, Ankara.
- Krecic, M.J., Gremek, M. I. (2005). The reasons students choose teaching professions. *Educational Studies*, 31(3), p.265-274.
- Kyriacou, C., Benmansour, N. (1999). Motivation to become a teacher of a foreign language. *Language Learning Journal*, 19, 69-72.
- Kyriacou, C., Hultgren, A., Stephens, P. (1999). Student teachers' motivation to become a secondary school teacher in england and norway. *Teacher Development*, 3(3).
- Petrowsky, M. C. (1996). The two week summer macroeconomics course: success or failure?. *ERIC Document Reproduction Service*, No. ED396779.
- Richardson, P.W., Watt, H.M.G. (2006). Who chooses teaching and why? Profiling characteristics and motivations across three Australian universities. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 34(1), p.27-56.
- Scott, P. A., Conrad, C. F. (1992). *A Critique of intensive courses and an agenda for research*. In J. C. Smart (ed.), *Higher Education: Handbook of Theory and Research*. New York: Agathon Press,.
- Seamon, M. (2000). *Differences in the instructional effectiveness of intensive and semester-length courses*. Unpublished Master's Thesis, West Virginia University.
- Sinclair, C. (2008). Initial and changing student teacher motivation and commitment to teaching. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 36(2), 79-104.
- Sinclair, C., Dowson, M., McInerney, D.M. (2006) Motivations to teach: Psychometric perspectives across the first semester of teacher Education. *Teachers College Record*, 1132- 1154.
- Spurling, S. (2001). Compression of semesters or intensity of study: what is it that increases student success. *ERIC Document Reproduction Service*, No. ED467474.
- Taşdemir, M. (2010). Yaz Okulu Uygulamasın Nedenine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*,31(9), 028-40.
- Taşdemir, M. (2012). Yaz Okulu ve Normal Öğretim Üzerine Bir Araştırma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 436-447.

- Wang, H-H. Fwu, B-J. (2001). Why teach? The motivation and commitment of graduate students of a teacher education program in a research university. *Proc. Natl. Sci. Counc, 11(4)*, 390-400.
- Yakuub, N. F. (1990). *Why they choose teaching: A factor analysis of motives of Malaysian teacher trainees*. *Pertanika, 13(2)*, 275-282.
- Yüksel, Y. (2009). *Klasik okullar ile eko-okullar ve yeşil bayraklı eko-okulların çevre eğitimi açısından karşılaştırılması*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.